บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ โดยจะนำเสนอเนื้อหาครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้ การวิจัยทางการพยาบาลและความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพ ทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ส (Diffusion of Innovation Theory of Rogers, 1983) การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และปัจจัยส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

การวิจัยทางการพยาบาล และความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพ

ในปัจจุบันนี้ การวิจัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานในทุกวิชาชีพ เพราะการวิจัยเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการแสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ขึ้น นอกจากนั้น ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา ตลอดจนการปรับปรุงงานอีกด้วย

เบิร์นส และโกรฟ (Burns & Grove, 1987) ให้ความหมายว่า การวิจัย คือ การค้นคว้า หรือการตรวจสอบอย่างรอบคอบ โดยมีกระบวนการที่เป็นระบบระเบียบ ที่จะทำการค้นหาและตรวจสอบความจริง เพื่อพิสูจน์ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หรือเพื่อทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

โพลิท และฮังเกลอร์ (Polit & Hungler, 1995) กล่าวว่า การวิจัย หมายถึง การนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อหาคำตอบหรือข้อ

เท็จจริง ของปัญหาหรือข้อสงสัย

จากคำจำกัดความของการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยคือการศึกษาอย่างมีระบบที่จะค้นหาคำตอบของปัญหา ข้อสงสัย แสวงหาข้อเท็จจริง และความรู้ใหม่ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ หรือข้อค้นพบใหม่ที่มีความถูกต้องเชื่อถือได้

การวิจัยทางการพยาบาล จึงให้ความหมายได้ว่า เป็นการศึกษาอย่างมีระบบ ที่จะค้นหาคำตอบของปัญหา ข้อสงสัย แสวงหาข้อเท็จจริง และความรู้ใหม่ทางการพยาบาล เพื่อพัฒนาให้เกิดเป็นความรู้ที่เป็นศาสตร์ทางการพยาบาล

เนื่องจากขอบเขตของการวิจัยทางการพยาบาล ครอบคลุมถึงการทำวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาลในคลีนิก (clinical nursing) การบริหารการพยาบาล (nursing administration) และการศึกษาพยาบาล (nursing education) ความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาลจึงมีต่อทั้งทางด้านการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล และการศึกษาพยาบาล ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1.การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล การปฏิบัติของพยาบาลที่ดี ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ผู้รับบริการได้รับการบริการที่เหมาะสมกับความต้องการ ทำให้ผู้รับบริการและสังคม มองเห็นประโยชน์ของการมีพยาบาลในทีมสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นว่าการพยาบาลมีความสำคัญต่อสังคม ผู้ใดจะปฏิบัติหน้าที่แทนพยาบาลก็ไม่สามารถปฏิบัติได้เช่นพยาบาลปฏิบัติ เพราะการพยาบาลเป็นการปฏิบัติที่ต้องใช้ความสามารถและทักษะ ทั้งทางด้านปัญญาและการปฏิบัติ และการพยาบาลเป็นการปฏิบัติด้วยจรรยาวิชาชีพที่คำนึงถึงความเป็นคน เกียรติ และศักดิ์ศรี สิทธิของผู้รับบริการ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติการพยาบาล และพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ (ศิริพร ขัมภลิขิต, 2530) การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งพยาบาลอาจจะทำวิจัยหรือหาแนวทางในการสอนสุขศึกษา เพื่อทำให้ผู้รับบริการ เกิดการเรียนรู้ได้เร็วที่สุด สามารถเข้าใจและปฏิบัติตามคำแนะนำได้ เช่น การศึกษาประสิทธิผลการสอนสุขศึกษาในคลีนิกสุขศึกษาแก่ผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมในโรงพยาบาลศิริราช (จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, 2528) ในด้านการป้องกันโรคพยาบาลอาจจะหาวิธีการชักชวนให้ผู้รับบริการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันโรคต่างๆ เช่น การศึกษาความเชื่ออำนาจภายในภายนอก

ตนด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ กับความสามารถในการดูแลตนเองของผู้เสพยาเสพติดทางเส้นเลือดเพื่อป้องกันโรคเอดส์ (รัศมีแข วิโรจน์รัตน์, 2534) ในด้านการดูแลผู้ป่วย ที่พยาบาลมีกิจกรรมการพยาบาลมากมาย ก็สามารถนำปัญหาที่พบในการปฏิบัติการพยาบาล มาศึกษาและวิจัยเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพได้ เช่น การศึกษาความรู้สึกสูญเสียอำนาจของผู้ป่วยอัมพาตครึ่งล่าง (ชุติมา มุสิกะสังข์, 2535) และในด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย การทำวิจัยเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยระยะพักฟื้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยหายจากโรคได้เร็วขึ้นหรือสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดีตามศักยภาพของตน เช่น การศึกษาประสิทธิผลของการพยาบาลเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพกล้ามเนื้อต้นขาควอดไตรเซ็บส์และข้อเข่า ในผู้ป่วยกระดูกต้นขาส่วนที่หักไม่มีบาดแผลเปิดและได้รับการผ่าตัดยึดตรึงในกระดูกภายใน (ชุมศรี แก้วพลสง, 2530) เป็นต้น

กระบวนการพยาบาลเป็นหัวใจสำคัญของการพยาบาล เป็นกลวิธีในการแก้ปัญหาของผู้รับบริการโดยหลักการทางวิทยาศาสตร์ ช่วยให้ปัญหาของผู้รับบริการได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริง (Iyer, Taptich, & Bernocchi-Losey, 1995) การวิจัยการนำกระบวนการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับบริการที่เหมาะสมกับตน และช่วยให้วิชาชีพการพยาบาลได้มีกลวิธีเฉพาะในการให้การพยาบาล ซึ่งแสดงถึงการให้การพยาบาลโดยใช้สติปัญญาและวิจารณญาณ (ศิริพร ขัมภลิขิต, 2530) เช่น การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ทีมการพยาบาลและกระบวนการพยาบาลของพยาบาลในโรงพยาบาลศิริราช ที่มีความรู้และเจตคติต่างกัน (ทัศนีย์ โมฬีชาติ, 2533) การศึกษาปัจจัยสนับสนุนการใช้กระบวนการพยาบาลของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร (กิตติพร เอี๊ยะสมบูรณ์, 2537) เป็นต้น

ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการได้ ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพ การดูแลผู้ป่วย และการป้องกันโรค และการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล ยังช่วยแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการพยาบาลซึ่งเป็นหัวใจของการพยาบาล เพื่อให้พยาบาลนำไปเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม

2. การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารการพยาบาล การบริหารการพยาบาลมีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริม หรือควบคุมให้การปฏิบัติการพยาบาลในองค์กรมีคุณภาพ ปัญหาจากการบริหารอาจทำให้การพยาบาลขาดคุณภาพ หรือไม่มีการพัฒนา การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร ระบบการ

บริหารและบริการพยาบาล และการจัดการด้านคุณภาพการพยาบาล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารการพยาบาล ปัญหาสำคัญในการบริหารของหน่วยงานโดยทั่วไป อันได้แก่ ปัญหาความพึงพอใจในงานของบุคลากร ปัญหาการลาออก การโอนย้าย อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัญหาของกระบวนการบริหารเนื่องจากการจัดองค์กรไม่เหมาะสม บทบาทหน้าที่ของบุคลากรไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเครียด เบื่อหน่ายในงาน ปัญหาความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา การใช้อำนาจการบริหารที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เห็นด้วย เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการบริหารการพยาบาล การวิจัยผู้บริหารและกระบวนการบริหาร เช่น การวิจัยหาสาเหตุการลาออก การวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดองค์กรที่เหมาะสม การวิจัยเพื่อสร้างสัมพันธภาพในทีมงาน จะทำให้ได้สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา และทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็น ซึ่งจะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ขัมภลิขิต และทัศนีย์ นะแส, 2535) การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหารและกระบวนการบริหาร เช่น ความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลรามาธิบดี (สิระยา สัมมาวาจ, 2532) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ผาณิต สกุลวัฒนะ, 2537) ผลของการมอบหมายงานโดยใช้ทีมการพยาบาลต่อสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ (สายชล กองอ่อน, 2537) การประยุกต์แนวคิดด้านการตลาดของผู้บริหารการพยาบาลในหน่วยงานบริการพยาบาล ของโรงพยาบาลในจังหวัดเชียงใหม่ (ศิริพร สุริยะ, 2536) เป็นต้น

การจัดการด้านคุณภาพการพยาบาล เป็นหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บริหารทางการพยาบาล โดยการให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานได้ร่วมกันสร้างมาตรฐานในการบริการของตน และดำเนินการให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการพยาบาลและมีการปรับปรุงการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง (Rosswurm, 1992) การวิจัยและการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานการพยาบาล การติดตามและประเมินผลการพยาบาล จะทำให้ทราบแนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการจัดการด้านคุณภาพการพยาบาล ซึ่งการให้การพยาบาลที่มีคุณภาพนั้นเป็นสิ่งที่พยาบาลทุกคนต้องคำนึงถึง และควรจะ

ได้ปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้รับบริการพึงพอใจต่อการบริการพยาบาลที่มีคุณภาพ และทำให้พยาบาลมั่นใจในบริการของตน (วิภาดา คุณาวิกติกุล, 2538) เช่น การศึกษาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่ใส่ท่อหลอดลมทางปากในหน่วยไอซียู (วารี กังใจ, 2531) การศึกษาการสร้างมาตรฐานการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด (เบญวรรณ ทิมสุวรรณ, 2530) การศึกษาการสร้างมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยโรคแผลเปปติค ภายหลังผ่าตัดกระเพาะอาหารออกบางส่วน (พวงแก้ว จินดา, 2533) เป็นต้น

การบริหารการพยาบาล เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติการพยาบาลในองค์กรมีคุณภาพ ซึ่งการบริหารการพยาบาลจะเกี่ยวข้องกับผู้บริหารทางการพยาบาล กระบวนการบริหารการพยาบาล และการจัดการด้านคุณภาพการพยาบาล การวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลดังกล่าว จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาเพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารการพยาบาลภายในองค์กร

3. **การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาพยาบาล** การศึกษาพยาบาล จะต้องทำการวิจัย ทั้งด้านผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผู้สอน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาการศึกษาที่จะให้ได้บัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ขัมภลิขิต และทัศนีย์ นะแส, 2535) การวิจัยผู้เรียน จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่ขาดความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเป็นพยาบาล ไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (ธิติมา จำปีรัตน์, 2533) การวิจัยการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตร และติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จไปแล้ว จะทำให้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับความก้าวหน้าของวิชาชีพการพยาบาล เช่น การศึกษาผลของการสอนโดยใช้หุ่นจำลองประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนของความจำ เรื่องการวัดความดันเลือดดำส่วนกลาง ในนักศึกษาพยาบาลที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน (มุกดา ศีตลานุชิต, 2531) การวิจัยผู้สอนจะช่วยพัฒนาความสามารถของผู้สอนให้เหมาะกับงานสอน ทั้งทางภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี เพื่อให้ผู้สอนได้พัฒนาตนเอง และเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแก่นักศึกษาในการเป็นพยาบาล เช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา (อำพร ถาวรเศรษฐ, 2531)

เป็นต้น

การศึกษาพยาบาล เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ได้พยาบาลที่ดี มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน และผู้สอน สามารถที่จะนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาพยาบาลเพื่อหาแนวทางให้ได้บัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ

นอกจากการวิจัยทางการพยาบาล จะมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล และการศึกษาพยาบาล ดังที่กล่าวมาแล้ว การวิจัยทางการพยาบาลยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาศาสตร์หรือองค์ความรู้ทางการพยาบาล ซึ่งการพัฒนาศาสตร์หรือองค์ความรู้นั้น อาจได้มาจาก การวิจัยเพื่อสร้างศาสตร์หรือองค์ความรู้ทางการพยาบาล หรือการวิจัยเพื่อทดสอบศาสตร์และองค์ความรู้ทางการพยาบาล ซึ่งการวิจัยเหล่านี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้แนวคิดพื้นฐานของการพยาบาล และความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเหล่านี้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับคน สิ่งแวดล้อม สุขภาพและการพยาบาล ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพยาบาลชัดเจนยิ่งขึ้นว่าการพยาบาลคืออะไร พยาบาลเกี่ยวข้องกับคนอย่างไร การช่วยเหลือที่พยาบาลให้แก่ผู้รับบริการต่างจากการช่วยเหลือของบุคลากรอื่นในทีมสุขภาพอย่างไร (ศิริพร ขัมภลิขิต, 2530) ยกตัวอย่างงานวิจัยเพื่อพัฒนาศาสตร์หรือองค์ความรู้ทางการพยาบาล เช่น การทดสอบทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็มในผู้ป่วยวัยรุ่นโรคเบาหวานชนิดพึ่งอินซูลิน (Frey & Denyes, 1989) การทดสอบแนวคิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมของทฤษฎีเอกภัคตบุคคลของโรเจอร์สเปรียบเทียบในบุคคลสองกลุ่ม (Smith, 1986) การทดสอบแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ในคนงานที่ทำงานหนัก (Weitzel, 1989) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูแลตนเอง การเผชิญกับโรค ความเชื่ออำนาจในการควบคุมตนเองด้านสุขภาพของผู้ป่วยมะเร็งที่รับรังสีรักษา (สมจิต หนุเจริญกุล และประคอง อินทรสมบัติ, 2533) การศึกษาความสามารถในการดูแลตนเองและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ (นิรนาท วิทยโชคกิติคุณ, 2532) เป็นต้น

ในการศึกษาวิจัยตามที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้นและการศึกษาวิจัยที่ไม่ได้กล่าวถึงอีกมากมาย ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย ล้วนมีความสำคัญในการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริการพยาบาล ตลอดจนทำให้มีการพัฒนาทฤษฎีทางการพยาบาลและมีความรู้

ใหม่ๆ ทางการพยาบาลเกิดขึ้น

จากการสำรวจผลงานวิจัยทางการพยาบาลในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ.2512-2530 (กอบกุล พันธ์เจริญวรกุล และคณะ, 2536) พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 254 เรื่อง เป็นผลงานที่ทำโดยอาจารย์สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมากที่สุด (ร้อยละ 78.34) ซึ่งเป็นงานวิจัยการพยาบาลทางคลีนิกมากที่สุด (ร้อยละ 36.22) เป็นงานวิจัยการศึกษาพยาบาล ร้อยละ 31.50 และเป็นงานวิจัยการบริหารการพยาบาล ร้อยละ 15.35 หลังจากนั้น ไข่มุกข์ วิเชียรเจริญ และคณะ (2536) สำรวจผลงานวิจัยทางการพยาบาล ระหว่าง พ.ศ.2530-2532 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 156 เรื่อง พบงานวิจัยเกี่ยวกับการพยาบาลทางคลีนิกมากที่สุด (ร้อยละ 52.56) โดยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ รองลงมาเป็นงานวิจัยการศึกษาพยาบาล (ร้อยละ 19.23) โดยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับนักศึกษา/ การประเมินผลการศึกษา/การประเมินผลการเรียนการสอน สำหรับงานวิจัยการบริหารการพยาบาล (ร้อยละ 11.54) ส่วนมากเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับบุคลากรพยาบาล จากจำนวนตัวเลขดังกล่าวจะเห็นว่าแนวโน้มของการทำวิจัยทางการพยาบาลจะมีมากขึ้น ทั้งนี้อาจจะเนื่องจาก พยาบาลที่สำเร็จปริญญาโทและปริญญาเอกมีจำนวนเพิ่มขึ้น บุคลากรเหล่านี้มีส่วนช่วยให้มีการวิจัยเพิ่มมากขึ้นทั้ง ในด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้บุคลากรพยาบาลมีความตื่นตัวและตระหนักถึงคุณค่าของการวิจัยทางการพยาบาล (กอบกุล พันธ์เจริญวรกุล, 2530) สำหรับประเภทของงานวิจัย ที่พบว่ามีงานวิจัยทางคลีนิกมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมหลักของงานพยาบาล คือ การให้บริการทางคลีนิกทั้งในชุมชนและในหอผู้ป่วย ทำให้พยาบาลเห็นปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ซึ่งไม่ตรงกัน ทำให้ต้องการที่จะแก้ปัญหานั้นๆ นอกจากนั้นในระยะหลัง สถาบันการพยาบาลจะมีนโยบายในการเน้นงานวิจัยทางด้านคลีนิกมากกว่าด้านอื่น (กอบกุล พันธ์เจริญวรกุล และคณะ, 2536) จึงทำให้พยาบาลเห็นความสำคัญและมีการทำการวิจัยทางด้านคลีนิกเพิ่มมากขึ้น

วิชาชีพการพยาบาล เป็นวิชาชีพที่มีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือมนุษย์ ทั้งในภาวะปรกติและภาวะเจ็บป่วย โดยครอบคลุมกิจกรรมทั้ง ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ ซึ่งวิชาชีพการพยาบาลมีความรู้ที่เป็นเฉพาะสาขาวิชาชีพการพยาบาล ประกอบด้วย แนวคิด(concepts) หลักการ(principles) กฎ(laws) และทฤษฎี(theory)ต่างๆ ทางการพยาบาล เป็นองค์ของความรู้ทางการพยาบาล ที่พยาบาลสามารถ

ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้คงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพ (ทัศนา บุญทอง, 2530) นั่นคือ ศาสตร์การพยาบาลหรือทฤษฎีการพยาบาล จะเป็นตัวกำหนดขอบเขต และจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติการพยาบาลไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ เป็นสิ่งกำหนดให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิ-ภาพ ในทำนองเดียวกันการปฏิบัติการพยาบาลที่ดีมีคุณภาพ ก็จะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมสร้างศาสตร์การพยาบาลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (กอบกุล พันธ์เจริญวรกุล, 2530)

ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการพยาบาลและการวิจัยทางการพยาบาล เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ เปรียบเสมือนขดลวด 2 ตัว ที่ขดไปพร้อมๆ กัน ดังแสดงในภาพที่ 1

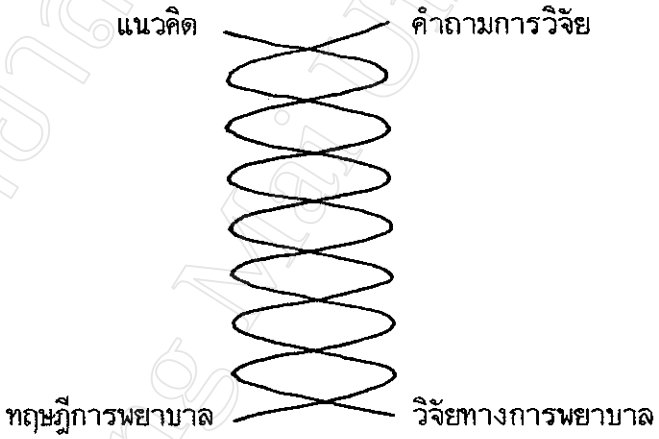

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการพยาบาลและการวิจัยทางการพยาบาล (Fawcett, 1978)

ทฤษฎีการพยาบาลเป็นขดลวดตัวที่ 1 ที่เริ่มมาจากแนวคิด และได้มีการเปลี่ยนแปลงขยายไปสู่การตรวจสอบหรือพิสูจน์จนกลายเป็นทฤษฎีในที่สุด การวิจัยทางการพยาบาลเป็นขดลวดตัวที่ 2 ที่เริ่มมาจากคำถามการวิจัย มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หรือทำให้เกิดความรู้ใหม่ ทฤษฎีการพยาบาลจะเป็นหลักที่นำไปสู่การทำวิจัยทางการพยาบาล และการวิจัยทางการพยาบาลจะทำให้มีการปรับปรุงและตรวจสอบทฤษฎีเกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อให้ทฤษฎีที่มีการปรับปรุงใหม่นั้น เป็นหลักในการทำวิจัยทางการพยาบาลต่อไป (Fawcett, 1978)

แทนเนอร์ และลายด์แมน (Tanner & Lindeman, 1989) ให้แนวคิดว่า ความรู้ที่พยาบาลนำมาเป็นพื้นฐานเพื่อใช้ตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลนั้น ควรได้มาจากการวิจัยทางการพยาบาล ทฤษฎีการพยาบาล และประสบการณ์จากการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งความรู้เหล่านั้นมีความสำคัญต่อการปฏิบัติการพยาบาล เนื่องจาก ความรู้ที่ได้มาจากทฤษฎีการพยาบาล และประสบการณ์จากการปฏิบัติการพยาบาล จะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญ ที่พยาบาลจะใช้เป็นแนวทางหรือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย และการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย เปรียบเทียบกับการวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้อง จะทำให้พยาบาลสามารถนำความรู้ที่ได้จากการวิจัย มาใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย สามารถประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วย และลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดกับผู้ป่วยได้ ทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากการวิจัยและทฤษฎีการพยาบาลจะเป็นสิ่งกำหนดให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพแล้ว ขณะเดียวกัน การปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ จะไปเสริมและสนับสนุนช่วยในการสร้างและพัฒนาการวิจัยและทฤษฎีการพยาบาล ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (รัตนา ทองสวัสดิ์, 2537; Fawcett, 1978)

ในปัจจุบัน ผู้บริหารของสถานบริการสุขภาพหลายแห่ง ได้จัดให้มีการบรรจุการวิจัยทางการพยาบาลอยู่ในโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร รวมทั้งมีการหากลวิธีที่จะทำให้โครงการดังกล่าวดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จ รอสเวิร์ม (Rosswurm, 1992) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้พยาบาลมีการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในโครงการทำวิจัยทางการพยาบาล และโครงการการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ความยึดมั่นผูกพันของผู้บริหารการพยาบาล ที่จะนำความรู้จากการวิจัยทางการพยาบาลเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนของผู้บริหารโรงพยาบาลที่มีต่อฝ่ายวิจัยทางการพยาบาล การจัดสรรเงินทุนสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล การให้ความร่วมมือของบุคลากรพยาบาลทุกระดับในกิจกรรมและคณะกรรมการวิจัยทางการพยาบาล และการพัฒนารูปแบบของการปฏิบัติงานโดยใช้การวิจัยทางการพยาบาลเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ การที่บุคลากรพยาบาลมีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ตลอดจนการเผยแพร่งานวิจัยทางการพยาบาลอย่างเพียงพอในองค์กร ยังเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้โครงการเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลคงอยู่ตลอดไป (Kachoyeanos, Eggener, Lathrop, Ela, & Cunningham, 1991)

สเมลท์เซอร์ และฮินชอว์ (Smeltzer & Hinshaw, 1988) กล่าวว่า การมีโครงการเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลในหน่วยงานที่พยาบาลปฏิบัติงาน จะทำให้ได้รับประโยชน์คือ การบริการพยาบาลมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ความร่วมมือระหว่างฝ่ายการศึกษาพยาบาลและฝ่ายบริการพยาบาลมีมากขึ้น มีข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ช่วยในการตัดสินใจ มีการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น พยาบาลรู้สึกว่าบทบาทของวิชาชีพการพยาบาลมีความสำคัญ พยาบาลได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และพยาบาลมีความภูมิใจในองค์กรพยาบาลเพิ่มขึ้น

จะเห็นได้ว่า สถานบริการสุขภาพหลายแห่งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล และมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลไว้ในหน่วยงานเพื่อส่งเสริมให้พยาบาลมีการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการทำวิจัย และการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ซึ่งความรู้จากการวิจัยทางการพยาบาลนั้น พยาบาลสามารถนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจให้การบริการพยาบาลแก่ผู้รับบริการ นำมาประเมินผลลัพธ์และลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้รับบริการได้

ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพ

พยาบาลวิชาชีพเป็นบุคลากรที่สำคัญในทีมสุขภาพ เป็นผู้ที่ได้ศึกษาศาสตร์ทางการพยาบาล ทำให้พยาบาลมีบทบาทที่เด่นชัดในระบบสุขภาพ มีความเป็นอิสระในการทำงานภายใต้จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และมีการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์ปัญหา สันนิบาตสภาพยาบาลแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (NLN, 1982 กล่าวถึงใน รัตนา ทองสวัสดิ์, 2537) ได้กำหนดความชำนาญขั้นต่ำของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลไว้ คือ การใช้ความรู้ทางวิจัยการพยาบาล มาเป็นแนวทาง เพื่อให้การพยาบาลตามสถานภาพของภาวะสุขภาพ และศักยภาพของแต่ละบุคคลในแต่ละชุมชน นอกจากนั้น Commission on Nursing Research (1981 cite in Holm & Llewellyn, 1986) ได้กล่าวถึงพยาบาลวิชาชีพว่าควรมีความสามารถเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ดังนี้

1. สามารถอ่านและประเมินงานวิจัย เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้

2. สามารถแยกแยะ และค้นหาปัญหาทางการพยาบาลที่เกิดขึ้น และนำไปศึกษาตามระบบระเบียบของการวิจัยได้

3. สามารถใช้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

4. สามารถประยุกต์หรือดัดแปลงผลจากการวิจัยทางการพยาบาล หรือการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้

5. สามารถพบปะพูดคุย ประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการวิจัยกับเพื่อนร่วมงานได้

พยาบาลวิชาชีพควรมีความรับผิดชอบในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนา การสนับสนุนให้มีการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ เหตุผลที่พยาบาลต้องทำวิจัยได้แก่ (ยุวดี ภาชา และคณะ, 2531)

1. เพื่อเตรียมวิชาชีพให้มีขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่เฉพาะเจาะจงของพยาบาล และสร้างทฤษฎีทางการพยาบาล

2. เพื่อวางรากฐานให้มีการตัดสินใจที่ดีในทุกระดับของวิชาชีพ

3. ไม่มีบุคคลในวิชาชีพใดที่จะรู้จักปัญหาทางการพยาบาลได้ดีเท่ากับพยาบาล ดังนั้นถ้าพยาบาลไม่ทำวิจัยเอง บุคคลอื่นก็คงไม่สามารถสัมผัสสิ่งที่เป็นศาสตร์ของพยาบาลได้

4. การวิจัยจะช่วยให้วิชาชีพการพยาบาลคงอยู่ได้ ทั้งนี้เพราะ การวิจัยจะช่วยให้พยาบาลเกิดแนวความคิด เกิดนิสัยในการตั้งคำถาม และเกิดความสามารถในการโต้แย้งได้อย่างมีเหตุผล เมื่อเป็นเช่นนี้ วิชาชีพการพยาบาลก็จะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้

จะเห็นได้ว่า การวิจัยทางการพยาบาล จะทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติทางการพยาบาล ทำให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์กับผู้รับบริการทางการพยาบาล หน่วยงาน และวิชาชีพการพยาบาล ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยทางการพยาบาล ทฤษฎีทางการพยาบาลและการปฏิบัติทางการพยาบาล จึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นอกจากนี้ การวิจัยทางการพยาบาล ยังทำให้พยาบาลมีบทบาทเด่นชัดขึ้นในระบบดูแลสุขภาพ บุคลากรในทีมสุขภาพและผู้รับบริการเชื่อถือในวิธีการแสวงหาความรู้ และการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การนำความรู้จากผลการวิจัยนั้น มาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจปฏิบัติทางการ

พยาบาล จะเป็นการปฏิบัติที่มีการใช้ความคิดและวิจารณญาณที่ถูกต้อง ทำให้วิชาชีพการพยาบาลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ส

Diffusion of Innovation Theory of Rogers

ทฤษฎีเผยแพร่นวกรรม เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการเผยแพร่สิ่งใหม่ โดยการมอบอำนาจให้แก่บุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมหนึ่งๆ ได้เลือกหรือยอมรับสิ่งใหม่นั้น ด้วยการตัดสินใจของตนเอง

การเผยแพร่นวกรรมหมายถึง กระบวนการที่สิ่งใหม่หรือนวกรรม ได้รับการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางที่เหมาะสม ไปยังบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ซึ่งต้องอาศัยเวลาและการยอมรับจากบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมนั้น (Rogers, 1983)

องค์ประกอบของการเผยแพร่นวกรรม

องค์ประกอบของการเผยแพร่นวกรรม ประกอบด้วย

1. **นวกรรม** หมายถึง แนวคิด ความรู้ การปฏิบัติ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ต้องการจะเผยแพร่ และยอมรับจากบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม ซึ่งนวกรรมนั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อคนในสังคมหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำนวกรรมไปใช้

2. **ช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อเผยแพร่นวกรรม** เป็นกระบวนการที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องการเผยแพร่ ระหว่างคนในสังคม โดยต้องอาศัยหลักและวิธีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ วิธีการติดต่อสื่อสาร จำเป็นต้องมีสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้นั้นๆ เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพและการยอมรับจากคนในสังคม เช่น บุคคลที่เป็นสื่อกลาง การพบปะพูดคุยกัน การประชุมสัมมนา หนังสือ วารสาร เอกสารต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์

3. **ระยะเวลา** การติดต่อสื่อสารเพื่อเผยแพร่นวกรรมโดยสื่อกลางนั้น จำเป็นต้องใช้เวลาในการช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมตัดสินใจว่าจะยอมรับนวกรรมหรือไม่ ระยะเวลาที่เหมาะสมจะทำให้คนในสังคม ได้วิเคราะห์และพิจารณาถึงผลได้ผลเสียจากนวกรรมนั้น นอกจาก

นั้น การยอมรับนวกรรมหรือไม่ ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมนั้นด้วย กล่าวคือ บุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมที่เห็นความสำคัญของนวกรรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวกรรม ต้องการมีส่วนร่วมและสามารถนำนวกรรมไปใช้ได้ จะยอมรับนวกรรมไปใช้ได้ดี

4. **ระบบหรือโครงสร้างของสังคม** การเผยแพร่นวกรรมในแต่ละสังคม ย่อมจะเกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อโครงสร้าง กฎเกณฑ์ ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ นโยบายและการปกครองในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจมีผลกระทบต่อนวกรรมทั้งทางบวกและทางลบ การเผยแพร่นวกรรมจึงควรศึกษาความสอดคล้องกันระหว่างนวกรรมและระบบหรือโครงสร้างของสังคม ตลอดจนศึกษาความเป็นไปได้ของนวกรรมที่จะประสบผลสำเร็จ หรือล้มเหลวในการดำเนินการภายในสังคมนั้นๆ

ทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ มีความสอดคล้องกับหลักการ ของทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ ของทฤษฎี มาเชื่อมโยงกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ดังนี้

นวกรรม กับ ผลการวิจัยทางการพยาบาล

ผลการวิจัยทางการพยาบาล เป็นแนวคิดใหม่ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ และต้องการให้มีการเผยแพร่ในหน่วยงานเพื่อประโยชน์ต่อผู้รับบริการพยาบาล หน่วยงาน และวิชาชีพการพยาบาล

ช่องทางการติดต่อสื่อสาร กับ การติดต่อสื่อสารเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาล

ผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ได้ จำเป็นต้องมีการเผยแพร่ เพื่อให้พยาบาลได้ทราบเห็นความสำคัญ และยอมรับที่จะดำเนินการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ การติดต่อสื่อสารจะช่วยให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร จะช่วยให้พยาบาลเข้าใจผลการวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติในงานของตนได้

ระยะเวลา กับ การยอมรับของพยาบาล

การติดต่อสื่อสารเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาล จำเป็นต้องอาศัยเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้พยาบาลในโรงพยาบาล ตัดสินใจที่จะยอมรับและนำผลการวิจัยทางการพยาบาล

ไปใช้ ซึ่งในระยะเวลาเดียวกันนั้น ลักษณะของพยาบาลที่แตกต่างกัน อาจทำให้การตัดสินใจที่จะยอมรับ และนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน พยาบาลที่ต้องการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เห็นคุณค่าของวิจัยทางการพยาบาล มีความรู้ความสามารถในการวิจัย ประเมินคุณภาพงานวิจัยทางการพยาบาลได้ จะเกิดการยอมรับและตัดสินใจที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของตน อีกทั้งยังสามารถจะทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ต่อไปอีกด้วย

ระบบหรือโครงสร้างของสังคม กับ ลักษณะขององค์กร

โรงพยาบาลจัดเป็นองค์กรหรือสังคมหนึ่ง ที่มีพยาบาลปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในทีมสุขภาพอื่นๆ ระบบหรือโครงสร้างของโรงพยาบาล ปรัชญา นโยบาย และบุคลากรในทีมสุขภาพ อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินการในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ หากการดำเนินการดังกล่าว มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกับระบบหรือโครงสร้างของโรงพยาบาล จะทำให้การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ มีความเป็นไปได้ที่จะประสบผลสำเร็จ

จากความสอดคล้องกันระหว่าง การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ กับทฤษฎีเผยแพร่นวกรรม ดังกล่าว ในการศึกษาของ ฟังค์ แชมเปญ วีส และทอร์นควิส (Funk, Champagne, Wiese, & Tornquist, 1991) จึงได้นำองค์ประกอบของทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ (Rogers, 1983) มาเป็นแนวคิดในการแบ่งอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ออกเป็น 4 ลักษณะ คือ ลักษณะของพยาบาล ลักษณะขององค์กร ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล และลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล ดังกล่าวต่อไป

เบรท (Brett, 1989) ศึกษาโครงสร้างและการบริหารงานในโรงพยาบาล กับการยอมรับนวกรรมหรือผลการวิจัยทางการพยาบาล ของพยาบาล โดยสำรวจจากพยาบาลวิชาชีพจำนวน 216 คน ในรัฐนิวยอร์ค นิวเจอร์ซี และเพนซิลวาเนีย ที่ทำงานในโรงพยาบาลขนาดเล็ก (<250 เตียง) โรงพยาบาลขนาดกลาง (250-500 เตียง) และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ (>500 เตียง) และแบ่งพยาบาลวิชาชีพเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 72 คน ตามขนาดของโรงพยาบาล โดยใช้นวกรรมหรือผลการวิจัยทางการพยาบาล จำนวน 14 เรื่องในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้พยาบาลพิจารณาโดยรวมว่าจะยอมรับหรือไม่ และกำหนดกลวิธีในการบริหารจัดการให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ภายในโรงพยาบาล 5 วิธี ได้แก่ การประชุมสัมมนา และนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล

การริเริ่มทำวิจัยทางการพยาบาลภายในองค์กร การมีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ การเผยแพร่งานวิจัยทางการพยาบาล และการจูงใจให้มีส่วนร่วมในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลและการวิจัยทางการพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ในโรงพยาบาลขนาดเล็ก กลวิธีในการบริหารจัดการให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ เกี่ยวกับการริเริ่มทำวิจัยทางการพยาบาลภายในองค์กร และการเผยแพร่งานวิจัยทางการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับนวกรรมหรือผลการวิจัยทางการพยาบาลของพยาบาล ($r=0.293$ $p<0.01$ และ $r=0.263$ $p<0.05$ ตามลำดับ) ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ กลวิธีบริหารจัดการให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้เกี่ยวกับการประชุมสัมมนา และนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล การมีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และการเผยแพร่งานวิจัยทางการพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางลบ กับการยอมรับผลการวิจัยของพยาบาล ($r=-0.463$ $p<0.001$, $r=-0.225$ $p<0.05$ และ $r=-0.317$ $p<0.01$ ตามลำดับ) สำหรับโรงพยาบาลขนาดกลาง กลวิธีการบริหารจัดการทั้ง 5 วิธีนั้น แต่ละวิธีไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับผลการวิจัยของพยาบาล การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ในโรงพยาบาลแต่ละขนาดอาจมีโครงสร้างและการบริหารงานภายในโรงพยาบาล ที่แตกต่างกัน ถึงแม้จะมีการกำหนดกลวิธีในการบริหารจัดการ ทั้ง 5 วิธี เหมือนกัน แต่การดำเนินการดังกล่าว อาจจะมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับระบบหรือโครงสร้างของสังคม แตกต่างกันไปตามแต่ละขนาดของโรงพยาบาล ทำให้การยอมรับผลการวิจัยของพยาบาล แตกต่างกันด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาของ เบรท (Brett, 1989) ที่พบว่า การเผยแพร่งานวิจัยในโรงพยาบาลขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกและความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับการยอมรับผลการวิจัย ของพยาบาล แต่ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ การเผยแพร่งานวิจัยมีความสัมพันธ์ทางลบและความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับการยอมรับผลการวิจัย ของพยาบาล

สำหรับ คอยลี และโซคอพ (Coyle & Sokop, 1990) ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการยอมรับนวกรรมของพยาบาล โดยศึกษาถึงการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาด 250-500 เตียง จำนวน 10 โรงพยาบาล ในรัฐแคโรไลนาเหนือ จำนวน 113 คน และใช้งานวิจัยหรือนวกรรม 14 เรื่อง เช่นเดียวกับการศึกษาของ เบรท (Brett, 1989) ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีงานวิจัยเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น ที่พยาบาล

นำผลการวิจัยมาใช้เป็นประจำในการปฏิบัติการพยาบาล มีงานวิจัยจำนวน 3 เรื่อง ที่พยาบาลนำมาใช้เป็นบางครั้ง และมีงานวิจัย 5 เรื่อง ที่พยาบาลมีความเชื่อมั่นว่า ผลการวิจัยนั้นมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนงานวิจัยอีก 5 เรื่อง พยาบาลเพียงแต่เห็นความสำคัญของผลการวิจัยนั้น แต่คิดว่าไม่มีประโยชน์ และไม่สามารถนำไปใช้ได้ในงานของตน ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า ถึงแม้ว่าพยาบาลจะรับทราบว่ามีความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น และคิดว่าควรจะนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล แต่ก็ไม่ได้ตัดสินใจที่จะนำความรู้นั้นไปใช้ในการปฏิบัติงานของตน คอยลี และโซคอฟ (Coyle & Sokop, 1990) ได้ให้ข้อเสนอว่า การตัดสินใจที่จะยอมรับความรู้ใหม่ๆ ไปใช้นั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของพยาบาลและการสนับสนุนจากองค์กรเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของทฤษฎีเผยแพร่นวกรรม 2 องค์ประกอบ คือ การสนับสนุนจากองค์กรสอดคล้องกับระบบหรือโครงสร้างของสังคม และลักษณะของพยาบาลสอดคล้องกับระยะเวลา ซึ่งในระยะเวลาเดียวกันบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมอาจมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับนวกรรมต่างกัน

กล่าวได้ว่า การนำองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ ของทฤษฎีเผยแพร่นวกรรม อันได้แก่ นวกรรม ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ระยะเวลา และระบบหรือโครงสร้างของสังคม มาเป็นแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ จะทำให้การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ มองเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ เพื่อจะได้ทราบถึงข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข และแนวทางส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ของพยายาล ในโรงพยาบาลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ หมายถึง การนำความรู้ทางการพยาบาลที่ผ่านการตรวจสอบตามกระบวนการของระเบียบวิธีวิจัยเรียบร้อยแล้ว มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน (Polit & Hungler, 1995)

ประเภทและเกณฑ์การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

เบิร์นส และโกรฟ (Burns & Grove, 1987) ได้จำแนกประเภทของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ โดยใช้ทฤษฎีเผยแพร่นวกรรม (Diffusion of Innovation of Rogers, 1983) ไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. **การนำไปใช้โดยตรง** (direct application) หมายถึง การนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยที่ไม่ต้องมีการดัดแปลงความรู้นั้นเลย ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือข้อบ่งบอกของงานวิจัย โดยที่ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนหรือการปฏิบัตินั้นเลย ตัวอย่างของงานวิจัยดังกล่าว ได้แก่ การศึกษาการสร้างมาตรฐานการพยาบาลผู้คลอดปกติในระยะคลอด (ศิริพร เจริญวัฒน์, 2530) การศึกษาการสร้างมาตรฐานการพยาบาลเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ (วิภา เอี่ยมสำอางค์, 2536) พยาบาลสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้โดยตรง โดยการปฏิบัติตามกระบวนการที่บอกไว้ในมาตรฐานดังกล่าว หากสถานการณ์การปฏิบัติงานเป็นไปในทำนองเดียวกับที่รายงานไว้ในงานวิจัยนั้นๆ โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการหรือการปฏิบัตินั้นเลย ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้โดยตรงอาจจะทำได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจาก ความรู้ใหม่หรือจากการปฏิบัติตามแต่ละขั้นตอนในงานวิจัย อาจจะไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของพยาบาล

2. **การดัดแปลงและสร้างขึ้นใหม่** (reinvention) หมายถึง พยาบาลมีการดัดแปลงความรู้จากการวิจัย เพื่อให้ความรู้นั้นเหมาะสมตรงกับความต้องการในสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับการปฏิบัติงานของตน โดยบางขั้นตอนหรือการปฏิบัติบางอย่างตามที่เสนอไว้ในงานวิจัย อาจจะต้องตัดออกหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานเดิมของพยาบาล นั่นคือ งานวิจัยนั้นไม่ได้ถูกนำมาใช้ทั้ง

หมด เช่น คิลแพค โบเอม สมิทธ์ และมัดจ์ (Kilpack, Boelm, Smith, & Mudge, 1991) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันผู้ป่วยตกเตียง และนำความรู้จากงานวิจัยนั้นมาดัดแปลงเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและลดจำนวนผู้ป่วยตกเตียง โดยอาจจะมีขั้นตอนบางอย่างเปลี่ยนไปจากเดิม การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้โดยวิธีนี้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของพยาบาล และเป็นวิธีการนำไปใช้ที่พบมาก เนื่องจาก พยาบาลสามารถเลือกและประเมินงานวิจัยหลายเรื่อง เพื่อนำมาดัดแปลงอย่างเป็นเหตุเป็นผลให้เข้ากับการปฏิบัติงานของตน

3. **การนำไปใช้ทางอ้อม (indirect effects)** หมายถึง การที่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมีผลต่อความคิดและประสบการณ์ของพยาบาล มีการสะสมความรู้ให้เพิ่มพูนขึ้นทีละเล็กทีละน้อย ทำให้พยาบาลตระหนักถึงความสำคัญ และมีการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของตน การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ทางอ้อม อาจเกิดขึ้นได้จากการพูดคุย การอ่านงานวิจัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัย ระหว่างพยาบาลผู้ปฏิบัติงานกับนักวิจัย ทำให้พยาบาลเกิดความรู้เพิ่มขึ้นและมีผลต่อความคิดของแต่ละบุคคล บวกกับประสบการณ์ที่ผ่านมา ความรู้เดิมและค่านิยม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล การใช้ความรู้ใหม่อาจจะเป็นแบบต่อเนื่องหรือการเกิดความสำนึก ตระหนัก รวมทั้งความเข้าใจที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิม อาจจะรวมกับการได้ข้อมูลจากที่อื่นๆ ด้วย และนำไปสู่การตัดสินใจหรือแก้ปัญหาก็ได้ เช่น การสะสมความรู้เกี่ยวกับเรื่องการติดเชื้อของแผลผ่าตัดทางหน้าท้องที่ได้รับการเตรียมผ่าตัดแบบโกนขนและไม่โกนขน การเปลี่ยนแปลงของระดับบิลิรูบินในทารกแรกเกิดที่ตัวเหลือง ซึ่งได้รับการรักษาโดยวิธีของการส่องไฟและให้น้ำ ซึ่งความรู้ที่พยาบาลสะสมเพิ่มพูนขึ้นมานั้น อาจจะทำให้พยาบาลเกิดความรู้มากขึ้น เห็นความสำคัญและนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานเดิม

ในการปฏิบัติงานของพยาบาล เครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ กระบวนการพยาบาล (Iyer, Taptich, & Bernocchi-Losey, 1995) กล่าวคือ พยาบาลสามารถนำผลการวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องไปใช้ได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาปัญหาในการปฏิบัติงาน การประเมินปัญหาในการปฏิบัติงาน การวางแผนแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางสำหรับช่วยตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และประเมินผลในการปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการเกี่ยวกับการบริการสุขภาพที่บ้าน (มนัสนิตย์ บุญยทรรพ, 2536) สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อให้การ

บริการพยาบาลแก่ผู้รับบริการที่บ้านได้ การศึกษาผลของวิธีเบ่งและท่าคลอดต่อการคลอด (เกสรา ศรีพิชญาการ, 2531) สามารถนำไปวางแผนแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและเป็นแนวทางสำหรับช่วยตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้

ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้ผลการวิจัยทางการพยาบาลเป็นพื้นฐานนั้น จำเป็นต้องมีเกณฑ์เพื่อช่วยให้พยาบาล ตัดสินว่าผลการวิจัยที่จะนำมาใช้นั้น มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เพียงใด โพลิท และฮังเกลอร์ (Polit & Hungler, 1995) กล่าวถึงเกณฑ์สำคัญที่ควรคำนึงถึงเมื่อจะนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ 3 ประการ ดังนี้

1. ผลการวิจัยควรสามารถนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตรงประเด็นที่ต้องการ นั่นคือ งานวิจัยทางการพยาบาลนั้น ควรช่วยวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือผลแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้ สามารถนำวิธีปฏิบัติในงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้ และงานวิจัยนั้นต้องมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานในการศึกษา

2. ผลการวิจัยที่นำมาใช้ต้องผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่มีการกำหนดแนวคิดในการศึกษา ตลอดจนการกำหนดวิธีการวิจัยอย่างถูกต้อง เช่น กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนั้น ควรศึกษาว่า ผลการวิจัยนั้นเคยนำมาใช้หรือไม่ และเมื่อนำมาปฏิบัติแล้วนั้น ผลที่เกิดขึ้นตรงกับงานวิจัยหรือไม่ เพื่อช่วยให้พยาบาลตัดสินใจว่า ควรจะมีความเชื่อมั่นต่อผลการวิจัยนั้นมากน้อยเพียงใด

3. ประเมินถึงส่วนประกอบอื่นๆในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ คือ การนำผลการวิจัยไปใช้สามารถดำเนินไปด้วยดีหรือไม่ ซึ่งรวมถึง การประเมินการใช้เวลาตั้งแต่กระบวนการขั้นแรกของการนำผลการวิจัยไปใช้จนถึงขั้นประเมินผล ว่าใช้เวลามากเกินไปหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยกับในสถานที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกันหรือไม่ จำนวนผู้ป่วยที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้ผลการวิจัยมีมากเพียงใด ควรประเมินความเป็นไปได้ในการนำผลการวิจัยไปใช้ ว่าพยาบาลเต็มใจใช้ผลการวิจัยหรือไม่ พยาบาลมีความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้เพียงใด และผู้บริหารทางการพยาบาลสนับสนุนส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ควรประเมินถึงประโยชน์ที่ได้รับคุ้มกับการลงทุนเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้หรือไม่ เช่น ผู้ป่วยได้รับบริการพยาบาลที่มีคุณภาพมากขึ้นหรือไม่ พยาบาลมีความพึงพอใจในการทำงานหรือไม่

กล่าวได้ว่า พยาบาลอาจนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนโดยทางตรง โดยการดัดแปลงและสร้างขึ้นใหม่ หรืออาจนำไปใช้โดยทางอ้อม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาและประเมินถึงเกณฑ์ในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ 3 ประการ ดังที่กล่าวมา ซึ่งจะช่วยให้พยาบาลตัดสินใจได้ว่า ผลการวิจัยเรื่องใดที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ ซึ่งเมื่อนำไปใช้แล้วจะเกิดประโยชน์มากที่สุดในการแก้ปัญหาจากการปฏิบัติงาน

คิลแพค โบเอม สมิทธิ์ และมัดจ์ (Kilpack, Boelm, Smith, & Mudge, 1991) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันผู้ป่วยตกเตียง และนำความรู้จากงานวิจัยนั้นมาดัดแปลงเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและลดจำนวนผู้ป่วยตกเตียง ในศูนย์บริการการแพทย์ดาร์ทเมาท์-ฮิทคอก (Dartmouth-Hitcock Medical Center) โดยทำการศึกษาในหออภิบาลผู้ป่วยทางศัลยศาสตร์ประสาทวิทยา และหออภิบาลผู้ป่วยทางอายุรศาสตร์เนื้องอกวิทยาและโรคไต ซึ่งรวมจำนวนเตียงรับผู้ป่วยทั้งหมด 79 เตียง และมีอัตราการตกเตียงสูงที่สุด ทำการศึกษาเป็นเวลา 1 ปี จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ทำให้มีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยที่ตกเตียง วิเคราะห์หาสาเหตุ หาแนวทางป้องกัน และนำวิธีการนั้นไปใช้ในการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยที่ทำการศึกษา มีการทำสติกเกอร์เพื่อรณรงค์การป้องกันผู้ป่วยตกเตียง และที่สำคัญ คือการจัดโปรแกรมการสอนให้กับพยาบาลหอผู้ป่วยที่ทำการศึกษา เพื่อให้พยาบาลตระหนักถึงความสำคัญ และส่งเสริมให้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและลดจำนวนผู้ป่วยตกเตียง ผลการศึกษาปรากฏว่า ในระยะเวลา 1 ปี อัตราการตกเตียงของผู้ป่วยจากเดิม ใน 1 วัน จะมีการตกเตียง 4.7 ครั้งต่อผู้ป่วย 1,000 ราย ลดลงเป็น 4.4 ครั้งต่อผู้ป่วย 1,000 ราย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการตกเตียงของผู้ป่วยทั้งหมดภายในศูนย์บริการการแพทย์ ที่ไม่มีการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันผู้ป่วยตกเตียงไปใช้ อัตราการตกเตียงของผู้ป่วยจากเดิม ใน 1 วัน จะมีการตกเตียง 3.0 ครั้งต่อผู้ป่วย 1,000 ราย เพิ่มขึ้นเป็น 3.6 ครั้งต่อผู้ป่วย 1,000 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลเกี่ยวกับการป้องกันผู้ป่วยตกเตียงไปใช้ ในศูนย์บริการการแพทย์แห่งนี้ ทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีคุณภาพมากขึ้น และควรส่งเสริมให้มีการใช้ผลการวิจัยในหออภิบาลผู้ป่วยอื่นด้วย

เอดเวิร์ดส และเชอร์ริง (Edwards & Schuring, 1993) นำเสนอการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการนอนหลับไปใช้ โดยพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในหอผู้

ป่วยหนักทางอายุรกรรม ในโรงพยาบาลขนาด 540 เตียง เนื่องจากมีเอกสารและงานวิจัยจำนวนมาก ที่บอกถึงความสำคัญของการนอนหลับ ต่อการพักอยู่ในโรงพยาบาลของผู้ป่วย และพบว่า ในหอผู้ป่วยหนักทางอายุรกรรม บางเวลาขณะนอนหลับ ผู้ป่วยถูกรบกวนการนอนด้วยกิจกรรมการรักษาพยาบาลเดิมๆ เช่น การวัดความดัน การวัดอุณหภูมิ การดูดเสมหะ พยาบาลในหอผู้ป่วยดังกล่าวจึงร่วมกันศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนอนหลับของผู้ป่วย ประชุม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ และสรุปเป็นคู่มือสำหรับดูแลการนอนหลับของผู้ป่วย โดยได้รับความร่วมมือและการให้คำปรึกษาด้วยดี จากบุคลากรในทีมสุขภาพ หลังจากเวลาผ่านไปหลายเดือน การดูแลการนอนหลับของผู้ป่วยโดยใช้คู่มือที่จัดทำขึ้นนี้ ทำให้พยาบาลเข้าใจและรับรู้ความรู้สึกของผู้ป่วยที่ไม่ต้องการให้รบกวนขณะนอนหลับ สามารถสังเกตอาการของผู้ป่วยและปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลกับผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม จะเห็นได้ว่า การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการนอนหลับไปใช้ เกิดจากการที่พยาบาลพบปัญหาในหอผู้ป่วยของตน และเห็นความสำคัญที่จะนำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องไปใช้แก้ปัญหา ทำให้เกิดแนวความคิดที่จะประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งเกิดผลดีทั้งต่อผู้ป่วยที่ได้รับการบริการพยาบาลที่ดี พยาบาลตื่นตัวและเห็นความสำคัญของงานวิจัยทางการพยาบาล ทำให้หน่วยงานมีการพัฒนา และเป็นการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานทางการพยาบาล

สำหรับ แจนเกน รูดิซิล และเบนฟิวด์ (Janken, Rudisill, & Benfield, 1992) ศึกษาถึงการประเมินคุณภาพของท่อใส่ทางหลอดลมชนิดใหม่ ที่จะนำไปใช้ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งทดลองใช้ก่อนในหอผู้ป่วยหนัก โดยใช้ผลการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยใส่ท่อทางหลอดลม เป็นพื้นฐานในการศึกษา และมีขั้นตอนในการประเมินคุณภาพของท่อใส่ทางหลอดลมชนิดใหม่นี้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การประชุม สัมมนา แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และประเมินผลการวิจัยที่สอดคล้องกับการดูแลผู้ป่วยที่ใส่ท่อทางหลอดลม ในหอผู้ป่วยหนัก เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่จะนำไปเป็นแนวทาง ในการประเมินผลจากการใส่ท่อทางหลอดลมชนิดใหม่ของผู้ป่วย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 2 จากการประเมินผล พบว่า การใส่ท่อทางหลอดลมชนิดใหม่มีผลดีกับผู้ป่วยมากกว่าการใส่ท่อชนิดเก่า และพยาบาลให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากกว่าการดูแลผู้ป่วยที่ใส่ท่อชนิดเก่า การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อประเมินคุณภาพของท่อใส่ทางหลอดลม นอกจากจะเกิดผลดีกับผู้ป่วยและพยาบาลแล้ว ยังมีความสำคัญ

กับผู้บริหารที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรภายในโรงพยาบาลอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แฮร์รีส (Harris, 1992) ศึกษา อิทธิพลของผลการวิจัยกับการปฏิบัติเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดจากแผลฝีเย็บหลังคลอด พบว่า พยาบาลไม่ได้นำผลการวิจัยที่สำคัญๆ เกี่ยวกับการบรรเทาความเจ็บปวดจากแผลฝีเย็บหลังคลอดไปใช้ เพื่อให้ผู้ป่วยบรรเทาความเจ็บปวดถึงแม้จะทราบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาความเจ็บปวดแผลฝีเย็บหลังคลอดก็ตาม การปฏิบัติของพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยบรรเทาจากความเจ็บปวด ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานจากงานวิจัยดังกล่าว แฮร์รีส (Harris, 1992) ให้ข้อเสนอว่า การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานนั้น เป็นความรับผิดชอบของพยาบาลผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารทางการพยาบาล และฝ่ายการศึกษาพยาบาล ที่จะหากลวิธี และทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อพัฒนาให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้มากขึ้น

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีโครงการที่จะพัฒนาการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้หลายโครงการ เช่น The Western Interstate Commission for Higher Education Regional Program for Nursing Research Development โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้มากขึ้น ในภูมิภาคทางตะวันตกของสหรัฐอเมริกา โดยดำเนินการให้มี อาคารปฏิบัติการ 3 แห่ง ที่จะนำเสนอความรู้และรูปแบบ เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ให้กับอาจารย์พยาบาลและพยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์วิจารณ์งานวิจัยทางการพยาบาลที่จะนำไปใช้ โดยใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของเลวิน (Lewin, 1951) และทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ (Rogers, 1983) เป็นแนวทางเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและสามารถนำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหานั้นได้ นอกจากนั้น The Conduct and Utilization of Research in Nursing (CURN) Project ก็เป็นอีกโครงการหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้มากขึ้น ซึ่งมีการดำเนินการ คือ การเผยแพร่งานวิจัยทางการพยาบาล การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และการจัดเตรียมงานวิจัยทางการพยาบาลให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ สำหรับทฤษฎีที่นำมาเป็นแนวทาง คือ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของเลวิน (Lewin, 1951) และทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ส (Rogers, 1983) เช่นเดียวกัน นอกจากนี้

ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ เช่น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ (Champion & Leach, 1989) กระบวนการนำผลการวิจัยไปใช้ (Stetler, 1994) อุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ (Funk, Champagne, Wiese, & Tornquist, 1991) ซึ่งแสดงให้เห็นถึง การตระหนักในความสำคัญของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และความต้องการที่จะหาแนวทางในการดำเนินการให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้มากขึ้น

สำหรับในประเทศไทย ถึงแม้ว่าแนวโน้มของการทำวิจัยทางการพยาบาลจะมีเพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึง การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ว่ามีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้มากน้อยเพียงใดและอย่างไร

อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

การศึกษาถึง อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ มีความสำคัญต่อองค์กร ที่จะดำเนินการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ทั้งนี้เพราะ การศึกษาดังกล่าวจะทำให้ทราบว่า ภายในองค์กร มีปัจจัยอะไรบ้าง ที่ขัดขวางหรือส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ตลอดจนสามารถที่จะนำปัจจัยนั้น ไปวิเคราะห์ได้ว่า จะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง จะสนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้อย่างไร จึงจะทำให้การนำผลการวิจัยไปใช้ประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

โลเบียนโด-วูด และฮาเบอร์ (LoBiondo-Wood & Haber, 1990) กล่าวถึงอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ไว้ดังนี้

1. พยาบาลไม่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ในการปฏิบัติงานของตนได้ โดยเฉพาะพยาบาลในระดับประกาศนียบัตรหรือผู้ช่วย ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยมาก่อน

2. การเผยแพร่งานวิจัยมีน้อย การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้มีไม่ทั่วถึง และงานวิจัยไม่ชัดเจน ภาษาที่ใช้ในงานวิจัยเข้าใจยาก

3. ขาดการสนับสนุนภายในองค์กร บุคลากรในทีมสุขภาพอื่นๆ ไม่ให้ความร่วมมือ ขาด

ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และไม่มีงบประมาณเพียงพอจากองค์กร ในการดำเนินการ

4. เกิดแรงต้านจากพยาบาล ต่อการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ เนื่องจากพยาบาลขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล และไม่มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเดิมของตน

อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ที่ โฮล์ม และลีเวลลีน (Holm & Llewellyn, 1986) กล่าวไว้มีบางส่วนคล้ายคลึงกับ ของโลเบียนโด-วูด และฮาเบอร์ อุปสรรคดังกล่าวได้แก่

1. ผู้วิจัยไม่ประสบผลสำเร็จในการเผยแพร่ ติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ งานวิจัยของตนให้กับพยาบาลผู้ปฏิบัติการพยาบาล

2. การพบปัญหาในด้านการศึกษาพยาบาล ด้านนักวิจัย และด้านพยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งขาดความสอดคล้องเชื่อมโยง และมีความเข้าใจไม่ตรงกัน เกี่ยวกับการทำวิจัยทางการพยาบาล

3. การขาดทฤษฎีที่จะนำมาสนับสนุนการทำวิจัยทางการพยาบาล เพื่อให้พยาบาลเกิดความเชื่อถืองานวิจัยนั้นๆ

4. การขาดความเข้าใจของพยาบาลในเรื่องของการทำวิจัย และการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

5. ความคาดหวังของพยาบาลที่ทำวิจัยทางการพยาบาล และพยาบาลที่จะนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

6. งานวิจัยทางการพยาบาลไม่ตรงกับปัญหาในการปฏิบัติงาน

7. ขาดการเตรียมความรู้เรื่องการวิจัยให้กับพยาบาล

8. ขาดการสนับสนุนภายในองค์กร

สำหรับ ฮันท์ (Hunt, 1981) กล่าวถึงอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ว่าประกอบด้วย พยาบาลไม่รู้ว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนั้น พยาบาลไม่เข้าใจในงานวิจัยนั้น พยาบาลไม่เชื่อถืองานวิจัยนั้น พยาบาลไม่ทราบว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างไร และภายในหน่วยงานไม่ยอมรับให้พยาบาลนำผลการวิจัยมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน

โพลิท และฮังเกลอร์ (Polit & Hungler, 1995) ได้แบ่งอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ อุปสรรคเกี่ยวกับลักษณะของพยาบาล ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล ลักษณะขององค์กร และลักษณะของวิชาชีพการพยาบาล นอกจากนี้ เฮฟเฟอริน ฮอร์สเลย์ และเวนทูรา (Hefferin, Horsley, & Ventura, 1982) ได้รวบรวมอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยมักจะไม่อธิบายหรือนำเสนองานของตน เพื่อให้พยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาลเข้าใจง่าย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ อีกทั้ง การเผยแพร่งานวิจัยและการจัดประชุมเพื่อนำเสนองานวิจัยมีจำกัด

2. งานวิจัยทางการพยาบาลนั้นไม่น่าเชื่อถือ

3. พยาบาลไม่เชื่อว่า ผลการวิจัยสามารถจะนำไปใช้ในงานที่เคยปฏิบัติมาเป็นประจำ

4. พยาบาลไม่สามารถประเมินงานวิจัยทางการพยาบาล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้

5. พยาบาลเห็นว่า งานวิจัยทางการพยาบาลนั้น ไม่ตรงกับการปฏิบัติงานของตน

6. วิชาชีพการพยาบาล ยังขาดวิธีการที่เป็นระบบระเบียบ ที่จะทำให้การทำวิจัยทางการพยาบาล และการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน มีความเชื่อถือได้ และสามารถใช้ได้ตรงตามการปฏิบัติงาน

7. วิชาชีพการพยาบาล ขาดบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการทำวิจัยทางการพยาบาล เพราะบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทั้งสองด้าน จะทำหน้าที่เป็นผู้นำในการนำผลการวิจัยไปใช้ได้เป็นอย่างดี

ฟังค์ แชมเปญ วีส และทอร์นควิส (Funk, Champagne, Wiese, & Tornquist, 1991) ศึกษาถึงอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานทางคลินิค โดยใช้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ส (Rogers, 1983) แบ่งอุปสรรคออกเป็น 4 กลุ่ม คือ อุปสรรคตามลักษณะของพยาบาล ลักษณะขององค์กร ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล และลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล ผู้วิจัยทำการศึกษาจากพยาบาลจำนวน 924 คน ที่เป็นสมาชิกของสมาคมพยาบาลอเมริกัน (American Nurses' Association) และปฏิบัติงานพยาบาลเต็มเวลา ทั้งเพศหญิงและชาย อายุเฉลี่ย 38 ปี ประสบการณ์การทำงานเฉลี่ย 12 ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาถึงปริญญาเอก ผลการ

ศึกษา พบว่า อุปสรรคที่เกี่ยวกับลักษณะขององค์กร มีผลต่อการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้มากที่สุด ซึ่งอุปสรรคเกี่ยวกับลักษณะขององค์กรพบว่า พยาบาลร้อยละ 75.2 มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางหรือมากกับอุปสรรคที่ว่า พยาบาลไม่มีอำนาจเพียงพอที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการดูแลผู้ป่วยถึงแม้ว่าจะมีผลการวิจัยยืนยัน และพยาบาลร้อยละ 75.1 มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางหรือมากกับอุปสรรคที่ว่า พยาบาลไม่มีเวลาเพียงพอที่จะประยุกต์ผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้บริหารซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำภายในองค์กร จึงควรมีส่วนสำคัญที่จะทำให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นที่ยอมรับในองค์กร นอกจากนี้ พยาบาลร้อยละ 34.3 ที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยมีความเห็นพ้องกันว่า ควรมีการสนับสนุนและเตรียมการด้านการบริหารจัดการเพื่อให้มีการดำเนินการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในองค์กร ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุดจากข้อเสนอแนะทั้งหมด สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำผลการวิจัยไปใช้ของ แชมเปียน และลีช (Champion & Leach, 1989) ที่ศึกษาจากพยาบาลจำนวน 59 คน มีอายุระหว่าง 24-64 ปี ระยะเวลาการทำงานเฉลี่ย 11.28 ปี การศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาเอก ตัวแปรที่ศึกษา มี 3 ปัจจัย คือ ทัศนคติต่อผลการวิจัย การเผยแพร่ผลการวิจัย และการสนับสนุนในองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำผลการวิจัยไปใช้ ($r=0.55$ และ $r=0.65$ ตามลำดับ, $p<0.01$) ส่วนการสนับสนุนภายในองค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับการนำผลการวิจัยไปใช้ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายข้อในคำถามปัจจัยการสนับสนุนภายในองค์กร พบว่า การสนับสนุนของหัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้างาน และหัวหน้าพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำผลการวิจัยไปใช้ ($r=0.35$ $p<0.004$, $r=0.32$ $p<0.02$ และ $r=0.44$ $p<0.001$ ตามลำดับ) กล่าวคือ การสนับสนุนของผู้บริหารทางการพยาบาล มีผลต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งพยาบาลจะมีการนำผลการวิจัยไปใช้มากขึ้น หากได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารการพยาบาล นอกจากนี้ แชมเปียน และลีช (Champion & Leach, 1989) ยังพบว่า อายุและประสบการณ์การทำงานของพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อผลการวิจัย การเผยแพร่ผลการวิจัย และการสนับสนุนในองค์กร พยาบาลที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี และมีการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อผลการวิจัย การได้รับการเผยแพร่ผลการวิจัย และการได้รับการสนับสนุนในองค์กรไม่แตกต่างกัน

แต่ในกลุ่มพยาบาลที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี พบว่า พยาบาลที่ได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการวิจัย จะมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการอบรม ($t=2.27$, $p<0.03$) ส่วน มิลเลอร์ และเมสเซนเจอร์ (Miller & Messenger, 1978) ศึกษาอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยศึกษาในพยาบาลจำนวน 215 คน ระดับการศึกษาตั้งแต่ประกาศนียบัตรถึงปริญญาเอก ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล สถานฟื้นฟูสภาพและสถาบันการศึกษาพยาบาล ปฏิบัติงานพยาบาลกับผู้ป่วยโดยตรง เป็นผู้นิเทศให้คำปรึกษา และทำหน้าที่เป็นผู้สอน อุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ การได้มาซึ่งผลการวิจัยเนื่องจากการเผยแพร่งานวิจัยมีน้อย การขาดความสามารถที่จะค้นหาและอ่านวารสารวิจัย ไม่มีผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ถึงวิธีการประยุกต์ใช้งานวิจัย และไม่มีการพบปะพูดคุยกันระหว่างพยาบาลผู้ร่วมงานและนักวิจัย เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ มิลเลอร์และเมสเซนเจอร์ (Miller & Messenger, 1978) ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการเผยแพร่งานวิจัยให้กว้างขวางมากขึ้น มีการประชุมสัมมนา และนำเสนอรูปแบบของการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เข้าใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยควรมีความชัดเจนเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะนำไปใช้ได้ง่าย และการศึกษาเรื่องนี้ พบว่า อุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะทำงานโรงพยาบาลที่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างกันในด้านลักษณะการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา

ในประเทศไทย พรศิริ เชียสกุล (2524) ศึกษาการนำผลการวิจัยไปใช้ของผู้บริหารพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารพยาบาลจำนวน 123 คน การวิจัยพบว่า ผู้บริหารงานบริการพยาบาล และผู้บริหารการศึกษาพยาบาล มีปัญหาและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้บริหารงานบริการพยาบาลมีปัญหาและอุปสรรคมากกว่าผู้บริหารการศึกษาพยาบาล พรศิริ เชียสกุล (2524) ให้ข้อคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้น อาจจะแตกต่างกันไปตามความรู้ทางด้านการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ ของแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ที่พบมากที่สุดของผู้บริหารการศึกษาพยาบาล และผู้บริหารงานบริการพยาบาล คือ การขาดความสามารถ และความเข้าใจในการอ่านรายงานการวิจัยภาษาต่างประเทศ และหากปัญหาและอุปสรรคนี้ได้รับการแก้ไข คือ การมีผู้เชี่ยวชาญ แปลผลการวิจัยภาษาต่างประเทศ มาเป็นภาษาไทย จะทำให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้กว้างขวางขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดจากการศึกษาอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ของ ฟังค์ แชมเปญ วีส และทอร์นควิส (Funk, Champagne, Wiese, & Tornquist, 1991)ซึ่งใช้ทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ส (Rogers, 1983) ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นกรอบแนวคิด อุปสรรคดังกล่าว คือ อุปสรรคที่เกี่ยวกับลักษณะของพยาบาล ลักษณะขององค์กร ลักษณะของวิจัยทางการพยาบาล และลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล ดังนี้

1. **ลักษณะของพยาบาล** อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ในด้านลักษณะของพยาบาล ประกอบด้วย พยาบาลไม่ตระหนักหรือไม่สนใจในเรื่องการวิจัย พยาบาลรู้สึกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีเพียงเล็กน้อย พยาบาลเห็นว่า ตนเองได้รับประโยชน์เพียงเล็กน้อยจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ พยาบาลขาดเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะอภิปรายหรือสนทนาเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลมองไม่เห็นคุณค่าของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน พยาบาลเห็นว่าในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติไม่จำเป็นต้องใช้ผลการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือทดลองใช้แนวความคิดใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน และพยาบาลไม่สามารถที่จะประเมินคุณภาพของงานวิจัยทางการพยาบาลได้

2. **ลักษณะขององค์กร** อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ในด้านลักษณะของโรงพยาบาล ประกอบด้วย ไม่มีสิ่งเอื้ออำนวยที่เพียงพอในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ไม่มีเวลาในการอ่านงานวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลรู้สึกว่าไม่มีอำนาจพอที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการดูแลผู้ป่วยโดยใช้ผลการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลรู้สึกว่าผลของงานวิจัยทางการพยาบาลไม่สามารถนำไปใช้ได้ในสถานที่ปฏิบัติงานของตนเอง แพทย์จะไม่ให้ความร่วมมือในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ฝ่ายบริหารไม่อนุญาตให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน พยาบาลผู้ร่วมงานไม่สนับสนุนการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนำแนวคิดใหม่ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3. **ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล** อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ในด้านลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล ประกอบด้วย ไม่มีการทำการวิจัยทางการพยาบาลในเรื่องนั้นซ้ำ ทำให้ไม่แน่ใจในผลการวิจัย พยาบาลไม่มั่นใจว่าผลของงานวิจัย

ทางการพยาบาลนั้นเป็นที่น่าเชื่อถือ วิธีดำเนินการวิจัยไม่เหมาะสม บทความหรือรายงานการวิจัยทางการพยาบาลได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ช้าเกินไป ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยทางการพยาบาลไม่เป็นเหตุเป็นผล และผลการวิจัยทางการพยาบาลขัดแย้งกับเอกสารหรือวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

4. **ลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล** อุปสรรคในด้านลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล ประกอบด้วย บทความหรือรายงานการวิจัยทางการพยาบาลหาอ่านได้ยาก ข้อเสนอจากรายงานการวิจัยทางการพยาบาลถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ไม่ชัดเจน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยทางการพยาบาลยากแก่การเข้าใจ วิจัยทางการพยาบาลที่มีอยู่ไม่สอดคล้อง/เกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่พยาบาลปฏิบัติอยู่ เอกสารหรือรายงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการพยาบาลอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีการรวบรวมไว้ที่ใดที่หนึ่ง และรายงานวิจัยทางการพยาบาลขาดความชัดเจนและอ่านเข้าใจยาก

กล่าวได้ว่า อุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ของแต่ละองค์กรพยาบาล อาจแตกต่างกัน หากผู้บริหารทางการพยาบาลหรือพยาบาลวิชาชีพได้ศึกษาและทราบถึงอุปสรรค 4 ลักษณะ คือ ลักษณะของพยาบาล ลักษณะขององค์กร ลักษณะของวิจัยทางการพยาบาล และลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล จะทำให้มีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้น และสามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในโรงพยาบาลมากขึ้น

ปัจจัยส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้ป่วยที่จะได้รับการบริการพยาบาลที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทำให้หน่วยงานมีการพัฒนา และเป็นการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง การศึกษาถึงปัจจัยสนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ จะทำให้ผู้บริหารทางการพยาบาล ได้แนวทาง ข้อเสนอแนะ ที่จะส่งเสริมและเสริมสร้างให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลในโรงพยาบาล เพื่อให้พยาบาลนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานของตน เพิ่มมากขึ้น โลเบียนโด-วูด และฮาเบอร์ (LoBiondo-Wood & Haber, 1990) กล่าวถึงปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ดังนี้

1. **การเตรียมทางด้านการศึกษา** พยาบาลควรได้รับการเตรียมทางด้านการศึกษาในด้านการวิจัยทางการพยาบาล โดยสถาบันการศึกษาพยาบาลควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้พยาบาลวิชาชีพที่มีความสามารถวิเคราะห์ ประเมินคุณภาพของงานวิจัยทางการพยาบาล และสามารถที่จะเลือกงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของตนได้อย่างเหมาะสม

2. **การติดต่อสื่อสารและเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาล** การติดต่อสื่อสารและเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ควรจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการพยาบาลในวารสารที่พยาบาลส่วนใหญ่ให้ความสนใจเป็นอันดับแรก การเผยแพร่ผลการวิจัยควรได้รับบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาบุคลากร ที่เกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ จัดให้มีการอบรมระยะสั้นในโรงพยาบาล รวมทั้งเปิดโอกาสให้พยาบาล ได้กำหนดหัวข้อการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยที่ตนสนใจได้ และการจัดประชุมสัมมนานำเสนอผลงานวิจัยทางการพยาบาลที่พบปัญหาจากการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลการวิจัยนั้นไปปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป นอกจากนั้น ควรส่งเสริมให้มีการอบรมดูงานเกี่ยวกับการวิจัยนอกสถาบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้ที่รับการอบรมดูงานมานั้น ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในโรงพยาบาล การติดต่อสื่อสารและเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้พยาบาลตระหนักถึงความสำคัญ และต้องการมีส่วนร่วมในการนำผลการวิจัยไปใช้ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถของพยาบาล ให้มีความเข้าใจและประเมิน

คุณภาพผลการวิจัยทางการพยาบาลได้

3. **การสนับสนุนจากองค์กร** ภายในองค์กรควรมีการส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ โดย

3.1. ผู้บริหารทางการพยาบาลควรส่งเสริม ให้มีโครงการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในโรงพยาบาล พยายามหาแนวทางเพื่อให้พยาบาลเกิดทัศนคติที่ดีต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน

3.2. ผู้บริหารทางการพยาบาลควรให้การสนับสนุนด้านการเงิน เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการ การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ รวมทั้งในด้านทรัพยากรอื่นๆ เช่น มีบริการคอมพิวเตอร์เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.3. ผู้บริหารทางการพยาบาลควรจัดหาผู้ให้คำปรึกษา และวิทยากรเกี่ยวกับการวิจัย และการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล เช่น สถาบันการศึกษา เพื่อให้พยาบาลได้ซักถามข้อสงสัย และได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

4. **การลดแรงต้านจากพยาบาลที่ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานแบบเดิม** แรงต้านจากพยาบาลที่ไม่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานนั้น เป็นส่วนที่สำคัญยิ่งที่มีต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาล การวิเคราะห์สาเหตุของแรงต้านที่เกิดขึ้น และหาทางแก้ไขจะช่วยให้แรงต้านนั้นลดลง ซึ่งสาเหตุของแรงต้านอาจเนื่องมาจาก การที่พยาบาลไม่มีความรู้และทักษะในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ไม่มีเงินสนับสนุน หรือไม่มีเวลาเพียงพอ

เปปเปลอร์ (Pepler, 1995) กล่าวว่า การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้จะทำให้พยาบาลเกิดความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติการพยาบาลมีการปรับปรุงพัฒนา และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยลดลง ซึ่งกลวิธีที่มีความสัมพันธ์กับการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ การเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร ให้การนำผลการวิจัยไปใช้มีอยู่ในปรัชญา และโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรและได้รับการสนับสนุนภายในองค์กร การส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประเมินงานวิจัย เพื่อนำงานวิจัยที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานไปเผยแพร่และปฏิบัติ และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของพยาบาลเกี่ยวกับกระบวนการของการนำผลการวิจัยไปใช้

นอกจากนี้ คลอส และชีเทอร์ (Closs & Cheater, 1994) ให้ข้อเสนอที่จะทำให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้มากขึ้น ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ โลเบียนโด-วูด และฮาเบอร์

(LoBiondo-Wood & Haber, 1990) และ เปปเปลอร์ (Pepler, 1995) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. การให้ทุนสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

2. การศึกษาอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้มีการนำไปใช้มากขึ้น

3. การประเมินรูปแบบต่างๆ ของการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อให้ได้รูปแบบที่ดีในการนำไปปฏิบัติ

4. การมีนักวิจัยทางการพยาบาลภายในองค์กร เพื่อให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้

5. การประสานงานร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาลและโรงพยาบาล เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และให้ความช่วยเหลือในโครงการวิจัย

6. ควรมีการพัฒนาร่วมกันระหว่าง โครงการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล การตรวจสอบมาตรฐานการพยาบาล และการวิจัยทางการพยาบาล

7. ควรมีการบรรจุเนื้อหาด้านการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในหลักสูตรการศึกษาพยาบาล เพื่อให้พยาบาลเห็นความสำคัญ และมีความรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้

8. มีการเผยแพร่งานวิจัยทางการพยาบาลอย่างทั่วถึง การมีเวลาอ่านงานวิจัย และพยาบาลมีทักษะที่จำเป็นในการใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ช่วยสืบค้นข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ เอดเวิร์ดส-เบคแกต (Edwards-Beckett, 1990) ซึ่งเสนอแนะปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในโรงพยาบาลไว้ 9 ประเด็น และแต่ละประเด็นสามารถจะทำได้ด้วยตัวของพยาบาลเอง ทำโดยกลุ่มพยาบาล และโดยองค์กรพยาบาล ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 การให้ความสำคัญต่อความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

พยาบาล อ่านบทความหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สนใจ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานด้วยตัวเอง อย่างสม่ำเสมอ

กลุ่ม ร่วมกันจัดตั้ง journal club เพื่อเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร

องค์กรพยาบาล มอบหมายให้มีผู้ทำหน้าที่รวบรวมความรู้ที่ได้รับจากบทความหรือรายงานการวิจัยทางการพยาบาล เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจัยที่ 2 การให้ความรู้

พยาบาล เข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

กลุ่ม จัดการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ในโรงพยาบาล

องค์กรพยาบาล อำนวยความสะดวกและดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 3 การสนับสนุนภายในองค์กร

พยาบาล มีส่วนร่วมในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

กลุ่ม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิบัติงาน โดยมีวิจัยทางการพยาบาลเป็นพื้นฐาน

องค์กรพยาบาล กำหนดการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ไว้ในปรัชญาและวัตถุประสงค์ขององค์กร

ปัจจัยที่ 4 การนิเทศการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

พยาบาล มีความรู้ในการประเมินงานวิจัยทางการพยาบาล สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

กลุ่ม ตั้งคณะกรรมการนิเทศและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์กรพยาบาล จัดให้มีฝ่ายวิจัยภายในองค์กร

ปัจจัยที่ 5 การจัดหาทรัพยากรสำหรับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้เพียงพอ

พยาบาล สามารถขอคำแนะนำการนำผลการวิจัยไปใช้จากผู้ให้คำปรึกษา

กลุ่ม จัดเตรียมผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์กรพยาบาล สนับสนุนด้านเงินทุน เพื่อให้มีการดำเนินการนำผลการวิจัยไปใช้ จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งข้อมูล จัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร และจัดเวลาช่วงหนึ่งของการปฏิบัติงาน สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจัยที่ 6 การทำวิจัยทางการพยาบาลในหน่วยงาน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

พยาบาล ค้นหาและวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงาน

กลุ่ม จัดให้มีการทำวิจัยทางการพยาบาลจากปัญหาที่พบ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน

องค์กรพยาบาล จัดให้มีการเผยแพร่งานวิจัยที่ทำ ส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเมินผล งานที่มีการใช้ผลการวิจัยนั้นเป็นพื้นฐาน

ปัจจัยที่ 7 การเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาล

พยาบาล สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน เกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

กลุ่ม จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในหน่วยงาน เพื่อสื่อสารและนำเสนอผลการวิจัยทางการพยาบาล

องค์กรพยาบาล จัดให้มีสถานที่เฉพาะสำหรับการให้ความรู้ การนำเสนอ และการประชุมเกี่ยวกับการวิจัย

ปัจจัยที่ 8 การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลผู้ปฏิบัติงานกับนักวิจัย

พยาบาล สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักวิจัย เกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

กลุ่ม มีการนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาลอย่างสม่ำเสมอภายในโรงพยาบาล

องค์กรพยาบาล ดำเนินการให้มีเครือข่ายที่สามารถขอความร่วมมือ จากพยาบาลและนักวิจัยจากองค์กรอื่นได้ เพื่อให้ทราบผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ได้

ปัจจัยที่ 9 รางวัลจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

พยาบาล ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น เมื่อนำผลการวิจัยไปใช้

กลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงหน่วยงาน

องค์กรพยาบาล การส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ เป็นการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้บุคลากรพยาบาลในโรงพยาบาล นำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ อาจทำได้ด้วยตัวพยาบาลเอง กลุ่มพยาบาล และองค์กรพยาบาล โดยการให้ความสำคัญต่อความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น การให้ความรู้ การสนับสนุนภายในองค์กร การนิเทศการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ การจัดหาทรัพยากรสำหรับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้เพียงพอ การทำวิจัยทางการพยาบาลในหน่วยงาน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ การเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาล การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลผู้ปฏิบัติงานกับนักวิจัย และรางวัลจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของกระบวนการพยาบาล ที่พยาบาลสามารถนำผลการวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องไปใช้ได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางค้นหาปัญหาในการปฏิบัติงาน การประเมินปัญหาในการปฏิบติงาน การวางแผนแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางสำหรับช่วยตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และประเมินผลในการปฏิบติงาน และแนวคิดในการศึกษาประเภทของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ของ เบิร์นส และโกรฟ (Burns & Grove, 1987) มาเป็นแนวทางในการศึกษาถึงระดับของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ได้แก่ การนำไปใช้โดยตรง ซึ่งเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยที่ไม่ต้องมีการดัดแปลงความรู้นั้นเลย ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือข้อบ่งบอกของงานวิจัยโดยที่ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนหรือการปฏิบัตินั้นเลย การนำไปใช้โดยการดัดแปลงและสร้างขึ้นใหม่ เป็นการที่พยาบาลอาจจะต้องดัดแปลงความรู้จากการวิจัยเพื่อให้ความรู้นั้นเหมาะสมตรงกับความต้องการในสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับการปฏิบัติงานของตน โดยบางขั้นตอนหรือการปฏิบัติบางอย่างในงานวิจัย อาจจะต้องตัดออก หรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานเดิมของพยาบาล และการนำไปใช้ทางอ้อม หมายถึงการที่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมีผลต่อความคิดและประสบการณ์ของพยาบาล มีการสะสมความรู้ให้เพิ่มพูนขึ้นทีละเล็กทีละน้อย ทำให้พยาบาลตระหนักถึงความสำคัญ และอาจจะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจาก

องค์ประกอบของทฤษฎีเผยแพร่นวกรรมของโรเจอร์ (Diffusion of Innovation Theory of Rogers, 1983) ซึ่งกล่าวถึง การเผยแพร่สิ่งใหม่โดยการมอบอำนาจให้แก่บุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมได้เลือกหรือยอมรับสิ่งใหม่นั้นด้วยการตัดสินใจของตนเอง และแนวคิดจากการศึกษาอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ของ ฟังค์ แชมเปญ วีส และทอร์นควิส (Funk, Champagne, Wiese, & Tornquist, 1991) มาเป็นแนวทางเพื่อศึกษาถึงอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ของพยาบาลวิชาชีพ โดยแบ่งอุปสรรคเป็น 4 ลักษณะดังนี้

1. ลักษณะของพยาบาล ได้แก่ พยาบาลไม่ตระหนักหรือไม่สนใจในเรื่องการวิจัย พยาบาลรู้สึกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีเพียงเล็กน้อย พยาบาลเห็นว่า ตนเองได้รับประโยชน์เพียงเล็กน้อยจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ พยาบาลขาดเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะอภิปรายหรือสนทนาเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลมองไม่เห็นคุณค่าของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน พยาบาลเห็นว่าในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติไม่จำเป็นต้องใช้ผลการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือทดลองใช้แนวความคิดใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน และพยาบาลไม่สามารถที่จะประเมินคุณภาพของงานวิจัยทางการพยาบาลได้

2. ลักษณะขององค์กร ได้แก่ ไม่มีสิ่งเอื้ออำนวยที่เพียงพอในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ไม่มีเวลาอ่านงานวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลรู้สึกว่าไม่มีอำนาจพอที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการดูแลผู้ป่วยโดยใช้ผลการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลรู้สึกว่าผลของงานวิจัยทางการพยาบาลไม่สามารถนำไปใช้ได้ในสถานที่ปฏิบัติงานของตนเอง แพทย์จะไม่ให้ความร่วมมือในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ฝ่ายบริหารไม่อนุญาตให้มีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน พยาบาลผู้ร่วมงานไม่สนับสนุนการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนำแนวคิดใหม่ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3. ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล ได้แก่ ไม่มีการทำการวิจัยทางการพยาบาลในเรื่องนั้นซ้ำ ทำให้ไม่แน่ใจในผลการวิจัย พยาบาลไม่มั่นใจว่าผลของงานวิจัยทางการพยาบาลนั้นเป็นที่น่าเชื่อถือ วิธีดำเนินการวิจัยไม่เหมาะสม บทความหรือรายงานการวิจัยทางการพยาบาลได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ช้าเกินไป ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยทางการพยาบาลไม่เป็นเหตุเป็นผล

และผลการวิจัยทางการพยาบาลขัดแย้งกับเอกสารหรือวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

4. ลักษณะของการสื่อสารและนำเสนองานวิจัยทางการพยาบาล ได้แก่ บทความหรือรายงานการวิจัยทางการพยาบาลหาอ่านได้ยาก ข้อเสนอจากรายงานการวิจัยทางการพยาบาลถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ไม่ชัดเจน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยทางการพยาบาลยากแก่การเข้าใจ วิจัยทางการพยาบาลที่มีอยู่ไม่สอดคล้อง/เกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่พยาบาลปฏิบัติอยู่ เอกสารหรือรายงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการพยาบาลอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีการรวบรวมไว้ที่ใดที่หนึ่ง และรายงานวิจัยทางการพยาบาลขาดความชัดเจนและอ่านเข้าใจยาก

จากแนวคิดเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ และอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้นั้น ทั้งสองส่วนน่าจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจากอุปสรรคทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าว อาจจะเป็นสิ่งที่ขัดขวางการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ

ในส่วนของปัจจัยส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้นั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ เอดเวิร์ดส-เบคแกต (Edwards-Beckett, 1990) มาเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ ควรส่งเสริมโดย การให้ความสำคัญต่อความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น การให้ความรู้ การสนับสนุนภายในองค์กร การนิเทศการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ การจัดหาทรัพยากรสำหรับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้เพียงพอ การทำวิจัยทางการพยาบาลในหน่วยงาน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ การเผยแพร่ผลการวิจัยทางการพยาบาล การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลผู้ปฏิบัติงานกับนักวิจัย และรางวัลจากการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ เหล่านี้สามารถทำได้ด้วยตัวของพยาบาลเอง กลุ่มพยาบาล และองค์กรพยาบาล